

บทที่ 5
ตระกูลการเมือง ภาคใต้

ภาคใต้ จำนวน 8 ตระกูล

1. ตระกูล	<u>" โต๊ะมีนา "</u>	จังหวัดปัตตานี
2. ตระกูล	<u>" ทิพย์มณี "</u>	จังหวัดสงขลา
3. ตระกูล	<u>" พัฒโน "</u>	จังหวัดสงขลา
4. ตระกูล	<u>" มาศดิตถ์ "</u>	จังหวัดนครศรีธรรมราช
5. ตระกูล	<u>" รongเงิน "</u>	จังหวัดพัทลุง
6. ตระกูล	<u>" สุวรรณคีรี "</u>	จังหวัดสงขลา
7. ตระกูล	<u>" เสนเนียม "</u>	จังหวัดสงขลา
8. ตระกูล	<u>" อับดุลบุตร "</u>	จังหวัดปัตตานี

1. ตระกูล " โต๊ะมีนา " จังหวัดปัตตานี

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล " โต๊ะมีนา " มีพื้นฐานเป็นผู้นำทางศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี โดย หนะยีสุหรง อับดุลกาเดร์ ประธานกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี ถูกรัฐบาลทหารภายใต้การนำของจอมพล ป. พิบูลสงคราม สั่งจับเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2491 ในข้อหากบฏในราชอาณาจักร ถูกพิพากษาจำคุก 3 ปี 2 เดือน ต่อมา ในวันที่ 13 สิงหาคม 2497 หนะยีสุหรง อับดุลกาเดร์ ได้สาบสูญไปพร้อมกับบุตรชายคนโต คือ นายอาห์หมัด โต๊ะมีนา ซึ่งมีรายงานว่า มีการพบศพของผู้ นำมุสลิมที่บริเวณเกาะหนู ในทะเลสาบสงขลา ตามรายงานระบุว่า เป็นฝีมือของตำรวจยุค "อัศวินแหวนเพชร" จับถ่วงน้ำ¹

หลังจากนั้น บุตรชายคนที่ 2 ของหนะยีสุหรง คือ นายอาหมิน โต๊ะมีนา ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และได้รับเลือกตั้ง ครั้งแรกในการเลือกตั้งวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้ง วันที่ 15 ธันวาคม 2500 จนกระทั่งในเดือนกรกฎาคม

¹ สาริต วิบุรราช , แกะรอยนักการเมืองไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สมมิตร พรินติ้ง, 2539), หน้า 196.

พ.ศ.2504 นายอำมรินทร์ ถูกจับกุมและถูกยื่นฟ้องต่อศาลทหารในกรุงเทพมหานคร ในข้อหาสมคบกับพวกกระทำการอันเป็นกบฏแบ่งแยกราชอาณาจักร กระทำการโฆษณาทางวาจาและหนังสือ ให้ประชาชนกระด้างกระเดื่องเพื่อก่อการกบฏ ซึ่งเป็นข้อหาเดียวกับนายหะยีสุหลง บิดา การพิจารณาคดีดำเนินมาจนปี พ.ศ.2508 จอมพลถนอม จารุเสถียร รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขณะนั้น นำเรื่องสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อขอถอนฟ้อง ก่อนที่ศาลจะพิพากษาคดีนี้เพียงวันเดียว โดยอ้างว่า กระทำเพื่อเหตุผลทางการเมืองบางประการ และหะยีอำมรินทร์ ก็ได้รับการปล่อยตัวเป็นอิสระ เดินทางกลับจังหวัดปัตตานี²

หลังจากนั้น นายอำมรินทร์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งในปี พ.ศ.2512 แต่สอบตก ทำให้ยุติบทบาททางการเมือง และไปทำงานด้านศาสนาแทน โดยเป็นประธานกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี หลังจากนั้นในปี พ.ศ.2523 นายอำมรินทร์ได้อพยพไปอยู่รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เนื่องจากเกรงว่าจะถูกลอบสังหารตามข่าวลือที่ระบุว่า จะมีการเก็บบรรดาผู้นำมุสลิมภาคใต้ 5 คน ซึ่งในจำนวนนั้นมีหะยีอำมรินทร์ โตะมีนาอยู่ด้วย³

นายเด่น โตะมีนา บุตรชายคนที่สามของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ และน้องชาย นายอำมรินทร์ ได้เข้ามาสู่วงการเมือง ด้วยการเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองปัตตานี ในปี พ.ศ.2511 และเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองปัตตานี 2 สมัยติดต่อกัน และเป็นสมาชิกสภาจังหวัดในปี พ.ศ.2512 หลังจากนั้นได้ลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในปี พ.ศ.2518 ในสังกัดพรรคเกษตรสังคม ของนายเศวต เปี่ยมพงศ์สานต์ แต่สอบตก ได้รับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2519 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และได้เป็นเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หลังจากนั้นได้รับเลือกตั้งติดต่อกันรวมทั้งสิ้น 8 สมัย โดยสอบตกในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2538

2. บุคคลในตระกูล " โตะมีนา " ที่เกี่ยวข้องในวงการเมือง

2.1 นายอำมรินทร์ โตะมีนา บุตรชายคนที่ 2 ของหะยีสุหลง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 สมัย ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2500 ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งที่สาม ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2512 แต่สอบตก หลังจากนั้นได้ยุติบทบาททางการเมือง ไปเป็นประธานกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานีแทน หลังจากนั้น ในปี พ.ศ.2523 ไปอพยพไปอยู่ประเทศมาเลเซีย

² ผู้จัดการรายวัน, 9 สิงหาคม 2536, หน้า 16.

³ จรัล พากเพียร, ผลงานในรอบปีของกมลเอกภาพ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศิลปวรรณกรรม, 2537), หน้า 14.

2.2 นายเด่น โต๊ะมีนา บุตรชายคนที่สามของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์ และเป็นน้องชายนายอำมีน โต๊ะมีนา นายเด่นเริ่มเข้าสู่วงการเมืองด้วยการเป็นสมาชิกสภาเทศบาล และเป็นสมาชิกสภาจังหวัดในปี พ.ศ.2512 ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรก ในปี พ.ศ.2519 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2522 ในนามพรรคประชาธิปัตย์ ครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2526 ในสังกัดพรรคชาติไทย ครั้งที่สี่ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2529 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ครั้งที่ห้า ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2531 ในสังกัดพรรคประชาชน หลังจากนั้นได้ย้ายมาสังกัดพรรคความหวังใหม่ ในการเลือกตั้ง วันที่ 22 มีนาคม 2535 และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่หก ครั้งที่เจ็ด ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 สอบตกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2538 และกลับมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นครั้งที่แปด ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2539

ในทางการเมือง ดำรงตำแหน่งด้านบริหาร ดังนี้

1. เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ในปี พ.ศ.2519
2. เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปี พ.ศ. 2522 – 2526
3. รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2529
4. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ.2533 – 2534
5. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2535 - 2537

2.3 นายอัสมิ โต๊ะมีนา บุตรชายคนโตนายอำมีน โต๊ะมีนา เป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองปัตตานี และดำรงตำแหน่งเป็นเทศมนตรี

2.4 นายอัสมาน โต๊ะมีนา บุตรชายนายอำมีน และเป็นน้องชายนายอัสมิ โต๊ะมีนา เข้าสู่วงการเมืองในระดับการเมืองท้องถิ่น โดยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดยะลา

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

การสืบทอดทายาททางการเมืองของตระกูล " โต๊ะมีนา " เป็นการสืบทอดจากพี่ชาย คือ นายอำมีน ไปยังน้องชาย คือ นายเด่น โต๊ะมีนา โดยมีการเตรียมพร้อมนับตั้งแต่นายอำมีน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก ในปี พ.ศ.2512 นายเด่น ก็ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและเป็นสมาชิกสภาจังหวัด หลังจากนั้นนายอำมีน ยุติบทบาททางการเมือง นายเด่นก็มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทน โดยนายอำมีนเป็นผู้สนับสนุน นายเด่น กล่าวถึงการเข้ามาเป็นทายาททางการเมือง ว่า

" ผม (เด่น) เข้ามาเป็นทนายทนายทางการเมืองของตระกูล เพราะต้องการสืบต่อฐานอำนาจจากพ่อ (หะยีสุหลง) และพี่ชาย (อาหมื่น) เห็นความไม่ยุติธรรมในสังคม จากรัฐบาลไทยยุค จอมพล ป. พิบูลสงคราม พ่อ (หะยีสุหลง) และพี่ชายคนโต (อาหมัด) เป็นผู้นำศาสนาอิสลามทางภาคใต้ ถูกจับกุมในข้อหาแบ่งแยกดินแดน แต่จริงๆแล้ว เป็นเพียงการหมิ่นประมาทรัฐบาล ถูกสั่งขังคุกสมัย พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ และถูกยิงตาย พี่ชายคนที่สอง (อาหมื่น) ก็เข้ามาสมัคร ส.ส. เพราะเห็นความไม่ยุติธรรมในสังคม หลังจากนั้นผม (เด่น) ก็เข้ามาสู่การเมือง เพื่อต้องการคุ้มครอง สิทธิ อำนาจ และการต่อรองให้กับชาวไทยมุสลิมภาคใต้⁴ "

ลักษณะการสืบทอดทนายทนายทางการเมืองของตระกูล " โต๊ะมีนา " เป็นไปอย่างต่อเนื่องและวางรากฐานมาจากการเมืองท้องถิ่น โดยมีผู้นำทางศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานีให้การสนับสนุน เนื่องจากเป็นทนายทนายของ หะยีสุหลง ผู้นำทางศาสนาที่ถูกจับกุมและสูญหายไป นายเด่น ระบุว่า หลังยุติบทบาททางการเมือง ก็จะให้บุตรสาวคนโต เป็นทนายทนายทางการเมืองต่อไป

2. ตระกูล " ทิพย์มณี " จังหวัดสงขลา

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล " ทิพย์มณี " เป็นตระกูลใหญ่ในจังหวัดสงขลา เข้าสู่วงการเมืองตั้งแต่ปี พ.ศ.2500 โดยนายเชื้อ ทิพย์มณี ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา และได้รับเลือกตั้งอีกครั้ง ในปี พ.ศ.2512 หลังจากนั้นได้ยุติบทบาททางการเมือง และนายสงบ ทิพย์มณี หลานชาย ซึ่งเป็นทนายความ มาลงสมัครรับเลือกตั้งแทนในปี พ.ศ.2519 ในนามพรรคพลังใหม่ แต่สอบตก ได้รับเลือกตั้งเป็น ส.ส. ครั้งแรกในปี พ.ศ.2522 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ครั้งที่สอง ในปี พ.ศ.2526 ครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2529 ครั้งที่สี่ ปี พ.ศ.2531 ครั้งที่ห้า สอบตกในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2535 หลังจากนั้นยุติบทบาททางการเมือง

2. บุคคลในตระกูล " ทิพย์มณี " ที่เกี่ยวข้องในวงการเมือง

2.1 นายเชื้อ ทิพย์มณี ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 สมัย ในการเลือกตั้งวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 และได้รับเลือกตั้งอีกครั้งในปี พ.ศ.2512 หลังจากนั้นได้ลงสมัครอีกครั้งในปี 2518 ในสังกัดพรรคธรรมสังคม แต่สอบตกและยุติบทบาททางการเมือง

⁴ สัมภาษณ์ เด่น โต๊ะมีนา, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปัตตานี, 18 พฤษภาคม 2541.

2.2 นายสงบ ทิพย์มณี เป็นญาติกับนายเชื้อ มีฐานะเป็นลูกผู้น้อง นายสงบ ทิพย์มณี เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 4 สมัยของจังหวัดสงขลา มีพื้นฐานเป็นทนายความ ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2519 ในสังกัดพรรคพลังใหม่ แต่สอบตก ได้รับเลือกตั้งครั้งแรก ในปี พ.ศ.2522 ในสังกัดพรรคประชาธิปไตย ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2526 ครั้งที่สาม ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2529 และครั้งที่สี่ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2531 ก่อนจะสอบตกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2535 และไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่เตรียมพร้อมในการเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิก

2.3 นายมนตรี ทิพย์มณี เป็นหลานนายสงบ ทิพย์มณี ลงเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลอำเภอเมือง สงขลา

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

ตระกูล " ทิพย์มณี " เป็นตระกูลใหญ่และเก่าแก่ของจังหวัดสงขลา มีญาติพี่น้องกระจายอยู่มากมาย การสืบทอดทายาททางการเมือง เป็นในลักษณะ ในแวดวงเครือญาติพี่น้องในตระกูล จากนายเชื้อ มายังนายสงบ ทิพย์มณี การเข้าสู่วงการเมืองของตระกูลนั้น นายสงบ ทิพย์มณี ระบุว่า ความเป็นตระกูลใหญ่และญาติพี่น้องมาก เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ได้รับการเลือกตั้ง

" ลูกผู้น้อง ซึ่งมีฐานะเป็นพี่ชายผม คือ คุณเชื้อ เข้ามาสู่การเมืองก่อน ผม (สงบ) เห็นตัวอย่างในการช่วยเหลือประชาชน จึงอยากจะเข้ามาสืบทอดต่อ ประกอบกับ เห็นคนบ้านนอก ชีวิตความเป็นอยู่ ไม่สะดวกสบายเหมือนคนในเมือง จึงเข้ามาสู่การเมือง เพราะต้องการช่วยเหลือชาวบ้าน เมื่อพี่ (เชื้อ) สอบตกในการเลือกตั้งปี 2518 ผมก็มาลงสมัครต่อใน ปี 2519 แต่ก็สอบตก หลังจากนั้นค่อยสอบได้เป็น ส.ส. 4 สมัยติดต่อกัน การที่ "ทิพย์มณี" เป็นตระกูลใหญ่ ผม (สงบ) มีญาติพี่น้องเยอะ ทำให้ได้เปรียบพอสมควรในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง หลังสอบตก แต่ผมยังลงพื้นที่สม่ำเสมอ และได้เตรียมลูกชาย 2 คนของผม มาเล่นการเมืองต่อไปในพรรคประชาธิปไตย เพื่อให้ตระกูลผม ได้มีโอกาสรับใช้ชาวบ้านต่อไป⁵ "

⁵ สัมภาษณ์ สงบ ทิพย์มณี, อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา , 7 มกราคม 2541.

การสืบทอดทายาททางการเมืองของตระกูล " ทิพย์มณี " เป็นไปในลักษณะเครือญาติ ไม่ได้เป็นการสืบทอดทางสายโลหิตโดยตรง แต่ยังคงอยู่ในวงการเมืองเพื่อให้ชื่อเสียงของตระกูลสืบต่อไป นายสงบ ระบุว่า แม้จะไม่ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ยังคงลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นวุฒิสมาชิกแทน และได้เตรียมบุตรชาย 2 คนในการเล่นการเมืองต่อไป

3. ตระกูล " พัฒโน " จังหวัดสงขลา

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล " พัฒโน " เริ่มเข้าสู่การเมือง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 โดยนายไสว พัฒโน นายควม ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ในนามพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกตั้งติดต่อกันถึง 8 สมัย โดยในการเลือกตั้ง ครั้งสุดท้าย ปี พ.ศ.2538 นายไสว ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งถึง 134,418 คะแนน ก่อนที่นายไสว จะเกิดอุบัติเหตุเส้นโลหิตในสมองแตก เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2538 ขณะดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม จนไม่สามารถทำงานต่อไปได้ ทำให้นายไพโร พัฒโน บุตรชายคนโต ได้เข้ามาเป็นทายาททางการเมือง โดยลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทน ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2539 และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก

2. บุคคลในตระกูล " พัฒโน " ที่เกี่ยวข้องในวงการเมือง

2.1 นายไสว พัฒโน เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 8 สมัยของจังหวัดสงขลา ได้รับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2518 ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2522 ครั้งที่สาม การเลือกตั้งปี พ.ศ.2526 ครั้งที่สี่ การเลือกตั้งใน ปี พ.ศ.2529 ครั้งที่ห้า การเลือกตั้งในปี พ.ศ.2531 ครั้งที่หก ในการเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 ครั้งที่เจ็ด ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ครั้งที่แปด ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2538 ก่อนที่นายไสวจะประสบอุบัติเหตุเส้นโลหิตในสมองแตก ในปี พ.ศ.2538 และยุติบทบาททางการเมือง

2.2 นายไพโร พัฒโน บุตรชายคนโตของนายไสว นายไพโรก้าวเข้ามาสู่วงการเมืองด้วยการเป็นเลขานุการพรรคประชาธิปัตย์ สาขาสงขลา เขต 2 และเป็นผู้ช่วย ส.ส. นายลากศักดิ์ ลาภาโรจนกิจ ส.ส. สงขลา พรรคประชาธิปัตย์ ลงสมัครรับเลือกตั้งและได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2539

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

ตระกูล " พัฒโน " มีการสืบทอดทายาททางการเมืองจากบิดา คือ นายไสว มายังบุตรชาย คือ นายไพโร พัฒโน นายไพโร มาสานต่อทางการเมืองหลังจากที่นายไสว ประสบอุบัติเหตุเส้นโลหิตในสมองแตกและก้าวขึ้นมาเป็น ส.ส.สืบแทน นายไพโร กล่าวถึงการเข้ามาสานต่อทางการเมืองของตระกูล ว่า

" พ่อ (ไสว) เป็นนักการเมืองอาวุโสของสงขลา ผม (ไพโร) เห็นการทำงานของพ่อมาตั้งแต่เด็ก และต้องการช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน เพราะประชาชนบริเวณนั้น ส่วนมากเป็นญาติโดยสายเลือด และไปมาหาสู่กันตลอด จนกระทั่งพ่อ (ไสว) ไม่สบายและขาดคนลง ส.ส.แทน ผม (ไพโร) ก็มาสานต่อแทนและสืบทอดทายาททางการเมือง เพราะครอบครัวผม (ไพโร) มีอาชีพนักการเมืองเป็นอาชีพหลัก และพ่อ (ไสว) แนะนำว่า ถ้าจะเล่นการเมืองควรทำอาชีพนี้อาชีพเดียวและทำให้ดีที่สุด และผม (ไพโร) ก็ได้เข้ามาทำงานคลุกคลีกับชาวบ้านมาตลอด คิดว่าถึงเวลาแล้วที่ควรมาทำงานด้านนี้อย่างจริงจัง หากจะมองก็ต้องมองว่า ผมไม่ใช่สืบทอดทายาททางอิทธิพล เพราะเราไม่มีอิทธิพล เพียงแต่บังเอิญผม (ไพโร) เป็นลูกชายของนายไสว พัฒโน เท่านั้น หากตัดจุดนี้ไปแล้วจะพบว่าผมได้ลงพื้นที่ตลอด 2 ปี ทำงานคนเดียวจนบางคนยังไม่รู้ว่าด้วยซ้ำว่า ผมเป็นลูกใคร แต่ก็ไม่ปฏิเสธว่า ผลงาน ที่ผ่านมารวมทั้งชื่อเสียงของพ่อ (ไสว) มีส่วนให้ผมได้รับเลือกตั้ง⁶ "

การสานต่อทายาททางการเมืองของตระกูล " พัฒโน " นายไพโร ระบุว่า เป็นไปด้วยความสมัครใจ เนื่องจากนายไสว ไม่สนับสนุนให้บุคคลในตระกูลมาเล่นการเมือง เนื่องจากเห็นว่า นักการเมืองอาชีพ จะลำบากและยากจน แต่ความผูกพันกับญาติๆและบุคคลในพื้นที่ เนื่องจาก ตระกูล "พัฒโน" เป็นตระกูลเก่าแก่ มีญาติโดยสายเลือดจำนวนมาก ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องมีการสร้างฐานคะแนนเสียง เพราะคนในพื้นที่รู้จักดี และการที่นายไสวทำงานมาตลอด ทำให้สามารถทำงานสานต่อทางการเมืองต่อไปได้

⁶ สัมภาษณ์ ไพโร พัฒโน, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา , 12 ตุลาคม 2540.

4. ตระกูล " มาศดิตถ์ " จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล " มาศดิตถ์ " เริ่มเข้าสู่วงการเมือง โดยนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ นักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เจ้าของหนังสือพิมพ์เสียงราษฎร์ ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราชครั้งแรก ในการเลือกตั้งวันที่ 15 ธันวาคม 2500 แต่สอบตกไม่ได้รับเลือกตั้ง หลังจากนั้นได้เล่นการเมืองในระดับท้องถิ่น ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช และได้เป็นประธานสภาเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช 7 สมัยติดต่อกัน จนกระทั่งลงสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้ง ในปี พ.ศ.2512 และได้รับเลือกตั้งในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกตั้งในปี พ.ศ.2518 และปี พ.ศ.2519 และได้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

หลังเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม 2519 นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ได้กลับไปบวชเป็นพระภิกษุที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จนกระทั่ง จะมีการเลือกตั้งในปี พ.ศ.2522 จึงลาสิกขาบท และเตรียมที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง แต่ปรากฏว่า นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ได้ป่วย เนื่องจากโรคความดันโลหิตสูง และเบาหวาน ไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งต่อไปได้⁷ จึงให้ น.ส.สุพัตรา มาศดิตถ์ บุตรสาวคนที่สอง ลงสมัครรับเลือกตั้งแทน และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช ในเขตเลือกตั้งที่ 1 หลังจากนั้นได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่สอง ในปี พ.ศ.2526 จนกระทั่งในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2529 น.ส.สุพัตรา มาศดิตถ์ ได้ย้ายไปลงสมัครรับเลือกตั้งในพื้นที่เขต 2 จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งรวมอำเภอพรหมคีรี บ้านเกิดของนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่สาม หลังจากนั้น ได้รับเลือกตั้งทุกสมัย และได้รับโปรดเกล้าฯ เป็น คุณหญิง ในวันที่นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ บิดา ถึงแก่กรรม ในวันที่ 5 พฤษภาคม 2529⁸

จนกระทั่งในการเลือกตั้ง ในวันที่ 13 กันยายน 2535 คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากต้องทำหน้าที่เป็นประธานจัดการประชุมระดับโลก ว่าด้วยเรื่องสตรี ณ กรุงปักกิ่ง ในเดือนกันยายน 2538 พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นประธานสถาบันผู้หญิงกับการ

⁷ "ถนนการเมือง สุรินทร์ มาศดิตถ์ ผู้ฟื้นฟูพลพรรคภูธรของประชาธิปัตย์". มติชน (6 พฤษภาคม 2532)

⁸ "สุพัตรา มาศดิตถ์ คุณหญิงเหล็กเมืองไทย", แนวนหน้า (24 สิงหาคม 2537) : 5.

เมืองแห่งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก⁹ จึงให้พี่ชายคนโต คือ นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ ซึ่งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทน และได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน 3 สมัย ในขณะที่ คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อีกครั้ง ในปี พ.ศ.2538 และปี พ.ศ.2539

2. บุคคลในตระกูล " มาศดิตถ์ " ที่เกี่ยวข้องกับวงการเมือง

2.1 นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช 3 สมัย ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรก ในการเลือกตั้งวันที่ 15 ธันวาคม 2500 แต่สอบตกไม่ได้รับเลือกตั้ง หลังจากนั้น ได้หันไปเล่นการเมืองระดับท้องถิ่น เป็นสมาชิกสภาเทศบาลเมืองนครศรีธรรมราช และกลับมาลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกครั้ง ในปี พ.ศ.2512 และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ได้รับเลือกตั้ง ครั้งที่สอง ในปี พ.ศ.2518 และครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2519 นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ มีอาการป่วยเส้นโลหิตในสมองแตก ขณะเตรียมจะลงสมัครรับเลือกตั้งในปี พ.ศ.2522 จนไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้และยุติบทบาททางการเมืองลง ในทางการเมือง ดำรงตำแหน่งด้านบริหาร คือ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2518 และปี พ.ศ. 2519

2.2 คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ บุตรสาวคนที่สองของนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนนายสุรินทร์ ที่ป่วยกระทันหันด้วยเส้นเลือดในสมองแตก ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2522 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ และได้รับเลือกตั้งครั้งแรก ขณะที่ คุณหญิงสุพัตรา เพิ่งสำเร็จการศึกษาปริญญาโทจากสหรัฐอเมริกา และกลับมารับราชการเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เพียง 6 เดือนเท่านั้น ได้รับเลือกตั้งครั้งที่สอง ในปี พ.ศ.2526 ครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2529 ครั้งที่สี่ ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2531 ครั้งที่ห้า ในการเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 หลังจากนั้น ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ไม่ลงสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากได้รับเลือกเป็นประธานสภาสตรีโลก และกลับมาลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้ง ได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่หก ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2538 และได้รับเลือกตั้ง ครั้งที่เจ็ด ในปี พ.ศ.2539 ในทางการเมือง ดำรงตำแหน่งด้านบริหาร คือ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ.2531 และปี พ.ศ.2540

⁹ "ชีวโมงบินของผู้หญิงเก่ง นาม สุพัตรา มาศดิตถ์", กรุงเทพธุรกิจ (23 มกราคม 2539) : 6.

2.3 นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ บุตรชายคนโตของนายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ลงเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่น เป็นสมาชิกสภาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรก ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 แทนคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ที่ไม่ลงสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนั้น และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ได้รับเลือกตั้งครั้งที่สอง ในปี พ.ศ.2538 และครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2539

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

การสืบทอดทายาททางการเมืองของตระกูล "มาศดิตถ์" เป็นการสานต่อจากบิดาคือ นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ ไปยังบุตรทั้ง 2 คน คือ คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ บุตรสาวคนที่สอง และบุตรชายคนโต คือ นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ ทั้งนี้ บุตรทั้งสองคน ได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือนายสุรินทร์ทางการเมือง โดยคุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ บุตรสาวคนที่สอง จะทำหน้าที่ช่วยเหลือนายสุรินทร์ เกี่ยวกับงานการเมืองในสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่เรียนปริญญาตรีที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในขณะที่นายสุรเชษฐ์ มาศดิตถ์ จะทำหน้าที่ช่วยเหลือนับเรื่องราร้องทุกข์จากประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช แต่เนื่องจากนายสุรินทร์ ได้มีเจตนาหมายว่า บุตรที่จะเป็นทายาททางการเมืองและเล่นการเมืองต่อไป ต้องจบการศึกษาขั้นต่ำปริญญาตรี ทำให้คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ ที่จบการศึกษาปริญญาโทจากสหรัฐอเมริกา ต้องทำหน้าที่เป็นทายาททางการเมืองต่อไป ขณะที่นายสุรเชษฐ์ที่สำเร็จการศึกษานุปริญญาด้านสาธารณสุข ได้ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดูแลการเมืองในระดับท้องถิ่น จนกระทั่งนายสุรเชษฐ์ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และปริญญาโทจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จึงก้าวมาสู่การเมืองระดับชาติต่อไป

5. ตระกูล "รองเงิน" จังหวัดพัทลุง

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล "รองเงิน" เข้ามามีบทบาททางการเมืองในจังหวัดพัทลุง มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2512 โดยนายอ่ำ รองเงิน ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในสังกัดพรรคแนวประชาธิปไตย และได้รับเลือกตั้งอีก 2 ครั้ง ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2518 ในสังกัดพรรคอธิปัตย์ และในปี พ.ศ.2519 ในสังกัดพรรคประชาธิปไตย หลังจากนั้น สอบตกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2522 จึงได้ยุติบทบาททางการเมือง โดยบุตรชายนายอ่ำ คือ นายโอภาส รองเงิน ปลัดอำเภอปากพะยูน ได้เข้ามาเป็นทายาททางการเมือง นายโอภาส ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พร้อมกับบิดาในปี พ.ศ.2519 แต่สอบตกไม่ได้รับเลือกตั้ง ได้รับเลือกตั้งครั้งแรกในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2526 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ครั้งที่สอง ในปี พ.ศ.2529 และครั้งที่สาม ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2531 ในสังกัดพรรคประชาชน หลังจากนั้นไม่ได้รับการเลือกตั้ง

2. บุคคลในตระกูล " ร่องเงิน " ที่เกี่ยวข้องในวงการเมือง

2.1 นายอ่ำ ร่องเงิน อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง 3 สมัย ได้รับเลือกตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ.2512 ครั้งที่สอง ปี พ.ศ.2518 ครั้งที่สาม ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2519 หลังจากนั้นไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งและยุติบทบาททางการเมือง

2.2 นายโอภาส ร่องเงิน บุตรชายนายอ่ำ ร่องเงิน เป็นอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพัทลุง 3 สมัยเช่นเดียวกันกับบิดา ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ.2519 แต่สอบตก ได้รับเลือกตั้งครั้งแรก ในปี พ.ศ.2526 ครั้งที่สอง ในปี พ.ศ.2529 และครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2531 หลังจากนั้นไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

เป็นการสืบทอดทางการเมืองจากบิดา คือ นายอ่ำ มายิ่งบุตรชาย คือ นายโอภาส ร่องเงิน โดยนายอ่ำ เริ่มให้นุตรชายที่เป็นปลัดอำเภอปากพะยูน มาลงรับสมัครเลือกตั้งพร้อมกัน ในปี พ.ศ.2519 แต่นายโอภาส สอบตก ในขณะที่นายอ่ำ ได้รับเลือกตั้ง จนกระทั่งเมื่อนายอ่ำ สอบตกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2522 จึงยุติบทบาททางการเมือง และให้นายโอภาส ลงสมัครรับเลือกตั้งแทน และนายโอภาส ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 สมัยในเวลาต่อมา ก่อนจะยุติบทบาททางการเมือง

6. ตระกูล " สุวรรณคีรี " จังหวัดสงขลา

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล " สุวรรณคีรี " เข้ามาสู่วงการเมืองในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ โดยนายอำนาจ สุวรรณคีรี ซึ่งเป็นผู้ร่วมก่อตั้งพรรคประชาธิปัตย์ในภาคใต้ ในช่วงหลังเกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 หลังจากนั้น ลงสมัครรับเลือกตั้ง ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา รวม 9 สมัย นายอำนาจ ได้ใช้ฐานคะแนนเสียงจากบิดา คือ นายช้อน สุวรรณคีรี ซึ่งเป็นกำนัน และชาวบ้านให้ความนับถือสูง รวมทั้งนายคล้าย ละอองมณี ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดสงขลา ให้การสนับสนุน หลังจากนั้น นายอำนาจ สุวรรณศิริ ได้ชักชวน น้องชาย คือ นาย ไตรรงค์ สุวรรณศิริ ซึ่งเป็นอาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เข้าสู่วงการเมือง โดยนายไตรรงค์ ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2522 ในเขตกรุงเทพมหานคร แต่สอบตก หลังจากนั้น ได้ดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิก และเป็นโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ และลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ.2529 และได้รับเลือกตั้งติดต่อกัน 6 สมัย

2. บุคคลในตระกูล " สุวรรณศิริ " ที่เกี่ยวข้องในวงการเมือง

2.1 นายอำนาจ สุวรรณศิริ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา รวม 9 สมัย ได้รับเลือกตั้งครั้งแรก ในปี พ.ศ.2518 ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2519 ครั้งที่สาม ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2522 ครั้งที่สี่ ในปี พ.ศ.2522 ครั้งที่ห้า ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2526 ครั้งที่หก ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2529 ครั้งที่เจ็ด ในปี พ.ศ.2531 สอบตกครั้งแรกในการเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 และได้รับเลือกตั้ง ครั้งที่แปด ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 และครั้งที่เก้า ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2539

ในทางการเมือง ดำรงตำแหน่งด้านบริหาร ดังนี้

1. เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2519
2. เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ.2526
3. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2529 – 2531
4. ประธานคณะกรรมการการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ปี พ.ศ.2535-2537

2.2 นายไตรรงค์ สุวรรณศิริ น้องชายนายอำนาจ เข้าสู่การเมืองครั้งแรก ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2522 ในกรุงเทพมหานคร สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ แต่สอบตก หลังจากนั้นได้รับแต่งตั้งเป็นวุฒิสมาชิก ในปี พ.ศ.2524-2529 ดำรงตำแหน่งเป็นโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในสมัยรัฐบาลพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกที่จังหวัดสงขลา ในปี พ.ศ.2529 ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2531 ครั้งที่สาม ในการเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม 2535 ครั้งที่สี่ ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ครั้งที่ห้า ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2538 และครั้งที่หก ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2539

ในทางการเมือง ดำรงตำแหน่งด้านบริหาร ดังนี้

1. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ.2531-2534
2. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ปี พ.ศ.2535-2537

3. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปี พ.ศ.2537-2538
4. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ปี พ.ศ.2540

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

การสืบทอดทายาททางการเมืองของตระกูล " สุวรรณคีรี " เป็นลักษณะจากพี่ชาย คือ นายอำนาจ สุวรรณคีรี มายังน้องชาย คือ นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี โดยนายอำนาจ มาลงสมัครรับเลือกตั้งและได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อน นายอำนาจ ระบุถึงการสานต่อทายาททางการเมืองของตระกูล ว่า

" ผม (อำนาจ) เป็นทายาททางการเมืองของลุงคล้าย ละอองมณี อดีต ส.ส. 7 สมัยของจังหวัดสงขลา เห็นลุงคล้ายไปหาเสียงตั้งแต่ผม (อำนาจ) อายุ 7 ขวบ และสนใจการเมืองมาตั้งแต่เด็ก พ่อเป็นกำนัน สมัยจอมพลสฤษดิ์ มีอิทธิพลต่อชาวบ้านมากกว่า นายอำเภอสมัยนั้น และเห็นความยากจนมาตั้งแต่เด็ก และได้เป็น ส.ส.คู่กับลุงคล้ายในปี 2518 ก็เป็นเหมือนพี่เลี้ยงก่อน หลังจากนั้นลุงคล้ายก็เลิกเล่นการเมือง และไปชวนน้องชาย (ไตรรงค์) เข้ามาสมัคร ส.ส.ด้วย เพื่อเข้ามาดูแลประชาชนในพื้นที่ เรียกว่า เป็นเพื่อนร่วมอุดมการณ์มากกว่าที่จะเป็นทายาททางการเมือง ตระกูลเรา เป็นตระกูลผู้นำท้องถิ่นที่ขึ้นมาเป็นผู้นำทางการเมือง¹⁰ "

อย่างไรก็ตาม นายอำนาจ ระบุว่า ยังไม่มีบุคคลใดในตระกูล " สุวรรณคีรี " ที่จะมาเป็นทายาททางการเมืองต่อไป แต่ได้เตรียมบุคคลที่ใกล้ชิด เพื่อเป็นทายาททางการเมืองแทน

7. ตระกูล " เสนเนียม " จังหวัดสงขลา

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล " เสนเนียม " มีพื้นฐานเป็นเกษตรกรที่จังหวัดสงขลา เริ่มเข้าสู่วงการเมืองโดยนายวินัย เสนเนียม ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเขตพญาไท กรุงเทพมหานคร และได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสภาเขตพญาไท ในปี พ.ศ.2528 – 2532 หลังจากนั้น ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เขต 1 ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 และได้รับเลือกตั้งอีก 2 ครั้งในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2538 และปี พ.ศ.2539 ขณะเดียวกัน พี่ชายนายวินัย คือ

¹⁰ สัมภาษณ์ อำนาจ สุวรรณคีรี, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา, 22 มิถุนายน 2541.

นายถาวร เสนเนียม ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยอัยการเขต 9 จังหวัดสงขลา ได้ลาออกจากราชการ และลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เขต 2 และได้รับเลือกตั้งในปี พ.ศ.2538 และในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2539

2. บุคคลในตระกูล " เสนเนียม " ที่เกี่ยวข้องในวงการเมือง

2.1 นายวินัย เสนเนียม เริ่มต้นการเมืองในระดับท้องถิ่น ในเขตกรุงเทพมหานครโดยเป็นสมาชิกสภาเขตพญาไท หลังจากนั้น เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา เขต 1 จำนวน 3 สมัย ครั้งแรก ในการเลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน 2535 ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2538 และครั้งที่สาม ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2539

2.2 นายถาวร เสนเนียม พี่ชายนายวินัย ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา แต่คนละเขตเลือกตั้งกับน้องชาย โดยนายถาวร ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 จำนวน 2 สมัย ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2538 และการเลือกตั้งปี พ.ศ.2539

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

การสืบทอดทายาททางการเมืองของตระกูล " เสนเนียม " เป็นลักษณะจากน้องชาย คือ นายวินัย มายังพี่ชาย คือ นายถาวร เสนเนียม โดยนายวินัย ลงสมัครรับเลือกและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก่อนนายถาวร 1 สมัย ส่วนนายถาวร ลงสมัครรับเลือกตั้งภายหลัง นายถาวร กล่าวถึงการลงสมัครรับเลือกตั้งว่า ไม่ได้เป็นทายาททางการเมืองของน้องชาย

" น้อง (วินัย) เข้ามาเป็น ส.ส.ก่อนผม (ถาวร) แต่ผมไม่ใช่ทายาททางการเมือง เพราะโอกาสเข้ามาสู่การเมืองของผมช้ากว่า เพราะช่วงนั้นรับราชการอยู่เป็นผู้ช่วยอัยการเขต 9 ที่สงขลา เราไม่ได้มีการวางทายาท เกิดจากความสมัครใจ ทั้งผม (ถาวร) และ น้องชาย (วินัย) สนใจการเมืองมาตั้งแต่เด็ก ครอบครัวมีอาชีพ ทำนา ทั้งพ่อและแม่ เป็นชาวนา ผมทำกิจกรรม ออกค่ายพัฒนา เป็นตัวแทนกลุ่ม ไปออกเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย ในจังหวัดบ่อยมาก เมื่อชาวบ้านเกิดกรณีพิพาท ก็จะออกไปประนีประนอม จนไม่ต้องเป็นคดีความต่อไป จนในที่สุดก็มาสมัครและได้เป็น ส.ส.เหมือนน้อง¹¹ "

¹¹ สัมภาษณ์ ถาวร เสนเนียม, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสงขลา, 16 ธันวาคม 2540.

การสานต่อทางการเมืองของตระกูล " เสนเนียม " เกิดจากความสนใจทางการเมืองเหมือนกัน และเมื่อมีโอกาสเข้ามาสู่วงการเมือง ก็มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเหมือนกัน ทั้งนี้ นายถาวร ระบุว่า ในอนาคต ยังไม่ได้วางบุคคลใดในครอบครัวให้มาสานต่อทางการเมือง ซึ่งอาจจะเป็นบุตรชาย เนื่องจากมีความสนใจทางการเมืองเช่นเดียวกัน

8. ตระกูล " อับดุลบุตร " จังหวัดปัตตานี

1. พื้นฐานทางการเมือง

ตระกูล " อับดุลบุตร " มีอิทธิพลในจังหวัดปัตตานี ตั้งแต่สมัยการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราช มีเชื้อสายมาจากเจ้าเมืองยะหริ่ง เนื่องจากพระยาพิพิธเสนา มาศ บิดาของพระพิพิธภักดี และนายบรรเทิง อับดุลบุตร เคยเป็นเจ้าเมืองที่นั่น ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2480 ตระกูลอับดุลบุตร เริ่มเข้ามามีบทบาททางการเมือง โดยพระพิพิธภักดี (กมุคดา อับดุลบุตร) ได้ลงสมัครและได้รับเลือกตั้งเข้ามา จากนั้นในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2481 และปี พ.ศ.2495 พระพิพิธภักดี ก็ได้รับเลือกตั้งเข้ามาอีก การเลือกตั้งในปี พ.ศ.2500 ซึ่งเป็นปีแรกที่จังหวัดปัตตานีมี ส.ส. เพิ่มได้อีก 1 คน รวมทั้งหมดเป็น 2 คน นายบรรเทิง อับดุลบุตร น้องชายของพระพิพิธภักดี ได้รับเลือกตั้งมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร¹²

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 เป็นต้นมา นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร บุตรชายนายบรรเทิง และหลานพระยาพิพิธเสนา มาศ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกในนามพรรคชาติไทย และได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายทวีศักดิ์ ในฐานะทายาททางการเมือง ได้รับเลือกตั้งเนื่องจากบารมีของบิดาและญาติผู้ใหญ่ มีฐานคะแนนเสียงอยู่ที่อำเภอยะหริ่ง และอำเภอมายอ หลังจากนั้น นายทวีศักดิ์ ได้รับเลือกตั้งอีกเป็นครั้งที่สอง ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2519 ในสังกัดพรรคสยามประชาธิปไตย ครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2522 สังกัดกลุ่มชาติประชาชน ครั้งที่สี่ ปี พ.ศ.2526 สังกัดพรรคสยามประชาธิปไตย สอบตกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2529 และได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งที่ห้าในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ.2531 ในสังกัดพรรคกิจสังคม หลังจากนั้น ไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง

¹² ชาติชาย เย็นบำรุง และ รำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ , บรรณาธิการ. บันทึกการเมืองไทย. (กรุงเทพมหานคร : ประชุมช่าง , 2530) , หน้า 940.

บุคคลในตระกูล " อับดุลบุตร " ที่มาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีกคน คือ นาย ้วยโรจน์ พิพิธภักดี บุตรของพระยาพิพิธภักดี และเป็นญาติกับนายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร นาย้วยโรจน์ เคยเป็นสมาชิกสภาจังหวัดและดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาจังหวัดปัตตานี ก่อนจะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งซ่อมปี พ.ศ.2524 แทนนายกำธร ลาขโรจน์ ที่ถูกฆาตกรรม และได้รับเลือกตั้งอีก 2 ครั้ง ในปี 2538 และปี พ.ศ.2539 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์

2. บุคคลในตระกูล " อับดุลบุตร " ที่เกี่ยวข้องในวงการเมือง

2.1 พระพิพิธภักดี (กมุคดา อับดุลบุตร) บุตรชายคนโตของพระยาพิพิธเสนา มาศ เจ้าเมืองยะหริ่ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปัตตานี 3 สมัย ครั้งแรกในปี พ.ศ.2480 ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2481 และครั้งที่สามในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2495 หลังจากนั้นได้ยุติบทบาททางการเมือง

2.2 นายบรรเทิง อับดุลบุตร น้องชายของพระพิพิธภักดี ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2 สมัย ในการเลือกตั้งวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2500 และการเลือกตั้งในปี พ.ศ.2512

2.3 นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร บุตรชายนายบรรเทิง อับดุลบุตร ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปัตตานี 5 สมัย ครั้งแรกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2518 ครั้งที่สอง ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2519 ครั้งที่สาม ในปี พ.ศ.2522 ครั้งที่สี่ในปี พ.ศ.2526 สอบตกในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2529 ครั้งที่ห้า ในปี พ.ศ.2531 หลังจากนั้นไม่ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้ง และยุติบทบาททางการเมือง

2.4 นาย้วยโรจน์ พิพิธภักดี บุตรชายของพระพิพิธภักดี (กมุคดา อับดุลบุตร) เล่นการเมืองในระดับท้องถิ่น เป็นสมาชิกสภาจังหวัด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2514 และเป็นประธานสภาจังหวัดปัตตานี 10 สมัย ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งแรกในการเลือกตั้งซ่อมปี พ.ศ.2524 หลังจากนั้นได้เป็นอีก 2 สมัย ในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2538 และปี พ.ศ.2539 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์

2.5 นายบรรจง อับดุลบุตร บุตรชายนายบรรเทิง อับดุลบุตร และน้องชายนายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร เป็นสมาชิกสภาจังหวัดปัตตานี เขตอำเภอยะหริ่ง 3 สมัย เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 จนถึงปัจจุบัน

3. ความสัมพันธ์ของการสืบทอดทายาททางการเมือง

การสืบทอดทายาททางการเมืองของ ตระกูล " อับดุลบุตร " สืบเนื่องกัน 3 ช่วงอายุคน เริ่มจากการเป็นเจ้าของเมืองยะหริ่งของพระยาพิพิธเสนามาศ หลังจากนั้นบุตรชายทั้งสองคน คือ พระพิพิธภักดี และนายบรรเทิง อับดุลบุตร ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการสืบทอดทายาททางการเมืองจากพี่ชาย คือ พระพิพิธภักดี มายังน้องชาย คือ นายบรรเทิง อับดุลบุตร และจากบิดามายังบุตรชาย คือ พระพิพิธภักดี มายังบุตรชาย คือ นายวัยโรจน์ พิพิธภักดี และจากบิดา คือ นายบรรเทิง อับดุลบุตร มายังบุตรชาย คือ นายทวีศักดิ์ อับดุลบุตร ทางด้าน นายวัยโรจน์ พิพิธภักดี กล่าวถึง การเข้ามาสานต่อทางการเมืองของตระกูล ว่า

" ผม (วัยโรจน์) เห็นการทำงานของพ่อ (พระพิพิธภักดี) และอา (บรรเทิง) ในการช่วยเหลือชาวไทยมุสลิมในปัตตานี มาตั้งแต่จำความได้ ต่อมาผมก็ช่วยเหลือประชาชนมาตลอด เหมือนเป็นมรดกที่พ่อ (พระพิพิธภักดี) และ ตระกูล " อับดุลบุตร " ทำไว้ หลังจากนั้น ผม (วัยโรจน์) ก็ลงเล่นการเมืองระดับท้องถิ่น และมาทำช่วยแก้ปัญหาชาวบ้านในเรื่องต่างๆ รวมทั้งเรื่องความมั่นคง จนกระทั่งอา (บรรเทิง) เสียชีวิต ผม (วัยโรจน์) ก็ไปตามทวีศักดิ์ ซึ่งเป็นลูกอา ที่ไปเรียนอยู่ประเทศมาเลเซีย มาลงสมัครเป็น ส.ส.ในปี 2518 และได้เป็น ส.ส.มาตลอด จนกระทั่ง ทวีศักดิ์แพ้เลือกตั้ง 2 สมัยติดกันในปี 2535 เราก็มาประชุมกันว่า จะหยุดเล่นการเมืองเลยหรือไม่ แต่พรรคประชาธิปัตย์ ก็มาชวนให้ไปลงสมัครและในที่สุดผม (วัยโรจน์) ก็ได้รับเลือกตั้ง การที่ผม ต้องเข้ามาสานทางการเมือง เพราะถือเป็นมรดกที่ต้องทำมา 3 ช่วงอายุคน จากปู่ (พระยาพิพิธเสนามาศ) มายังรุ่นพ่อ (พระพิพิธภักดี) รุ่นอา (บรรเทิง) และมายังรุ่นผม 2 คน คือทวีศักดิ์ และผม (วัยโรจน์) ในการช่วยเหลือประชาชน ซึ่งมันฝังอยู่ในสายเลือดมาตลอด¹³ "

การสืบทอดทายาททางการเมืองของ ตระกูล " อับดุลบุตร " มีลักษณะต่อเนื่องในลักษณะของเจ้าผู้ปกครองเมืองมาก่อน หลังจากนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อดูแลประชาชนในพื้นที่ต่อไป นายวัยโรจน์ ระบุว่า ยังไม่มีการเตรียมบุคคลใดในตระกูลมาสานต่ออุดมการณ์ทางการเมืองต่อไป

¹³ สัมภาษณ์ วัยโรจน์ พิพิธภักดี , สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี, 6 มกราคม 2541.